

ARH PT-1316

EESTI HARIDUSLIIT

TALLINN, UUS TÄNAV 2-2

ARHIIVKOGU

642720497

TARTU ÜLIKOOL

RAAMATUKOGU

Rahvamajanduse arengu
ühes eelduseks on rahva kul-
tuurilise ja haridusliku
stapipinna vastav tõus, mis-
sugune juures määrat oleneb
vabaharidustöö, mida
peame soodustama.

K. Pelt.

E. Haridusliidu nõukogu esimees.

Vabaharidustöö kaudu viime
kultuuri meie kodudesse.

Liuda Lepalu

E. Haridusliidu nõukogu esimehe abi.

*Eesti Haridusliit on meie haridusseltside kesk-
selts. E. Haridusliitu on koondunud 541 haridus-
likku seltsi, 4 erisihelist liitu ja 239 õpiringi, kelle
üksikliikmete koguarv ulatub ligi 100.000-ni.*

*Käesoleval tegevusaastal on liidul täita eriti
suur ülesanne — teostada liitu koondunud orga-
nisatsioonide hoogtöö. Kõikide seltside üksikute
tegevusharude juhtimine nõuab liidult harilikust
rohkem vaimset ja majanduslikku jõudu.*

*Uues riiklikus ülesehitustöös meie riigijuhtide
poolt väärilisele kohale tõstetud seltskondlik tege-
vus nõuab kõikidelt tegelastelt senisest hoogsamat
tööd ja kõikide vabaharidustöö ettevõtete sihi- ja
kavakindlat teostamist.*

*Liidu tegevuse juhtimisel on kaastegevad meie
teeneterikkaimad kultuuri- ja riigitegelased, mille
tõttu liidu töö on võinud senini areneda kogu
aeg tõusuteed, kantuna rahvuslikust vaimust ja
tõsisest püüdest parema tuleviku poole.*

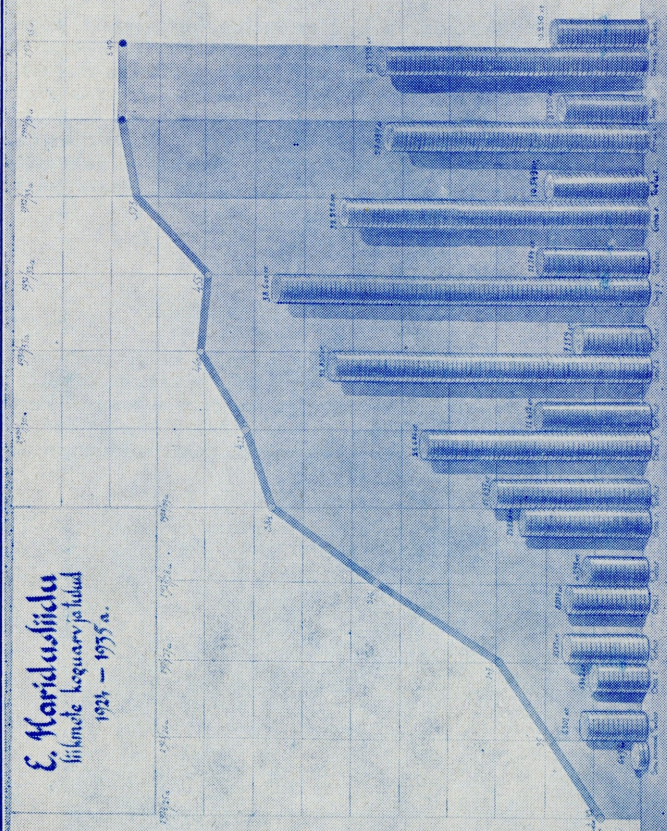
*Töotahtelised innukad noored on mõistnud
seda vanemate tegelaste püüdu ja arendavad selt-
sides ning õpiringides mitmesuguseid vabahari-
dustöö ettevõtteid kasuks endale ja kogu rahvale.*

*Vabaharidustöö edukus oleneb ta kandjate
huvist selle vastu. Tihe kontakt noorte ja vanade
vahel, vastutulelik suhtumine majanduslikult jõu-
kamate poolt kultuurihuvilistele noortele ja üldise
rahvahariduse kõrgelt hindamine on loonud meiegi
vabaharidustööle tema senise aluse.*

*E. Haridusliidu nõukogu ja juhatus looda-
vad, et liidu senised toetajad ja kultuurisõbrad
leiavad võimalusi ka käesoleval aastal toetada
E. Haridusliidu vabaharidustöö ettevõtteid.*

E. Haridusliidu nõukogu ja juhatus.

E. Karidusside
 liikmete koguarv ja tuluad
 1924 - 1935 a.

Rahvamajanduse arengu
ühes eelduseks on rahva kul-
tuurilise ja haridusliku
taseme vastav tõus, mis-
sugune suurel määral oleab
vabaharidustöö, mida
peame foodustama.

K. K. K.

E. Haridusliidu nõukogu esimees.

Vabaharidustöö kaudu viime
kultuuri meie kodudesse.

Liida Leupalu

E. Haridusliidu nõukogu esimehe abi.

Eesti Haridusliit on meie haridusseltside kesk-
selts. E. Haridusliitu on koondunud 541 haridus-
likku seltsi, 4 erisihilist liitu ja 239 õpiringi, kelle
üksikliikmete koguarv ulatub ligi 100.000-ni.

Käesoleval tegevusaastal on liidul täita eriti
suur ülesanne — teostada liitu koondunud orga-
nisatsioonide hoogtöö. Kõikide seltside üksikute
tegevusharude juhtimine nõuab liidult harilikust
rohkem vaimset ja majanduslikku jõudu.

Uues riiklikus ülesehitustöös meie riigijuhtide
poolt väärilisele kohale tõstetud seltskondlik tege-
vus nõuab kõikidelt tegelastelt senisest hoogsamat
tööd ja kõikide vabaharidustöö ettevõtete sihi- ja
kavakindlat teostamist.

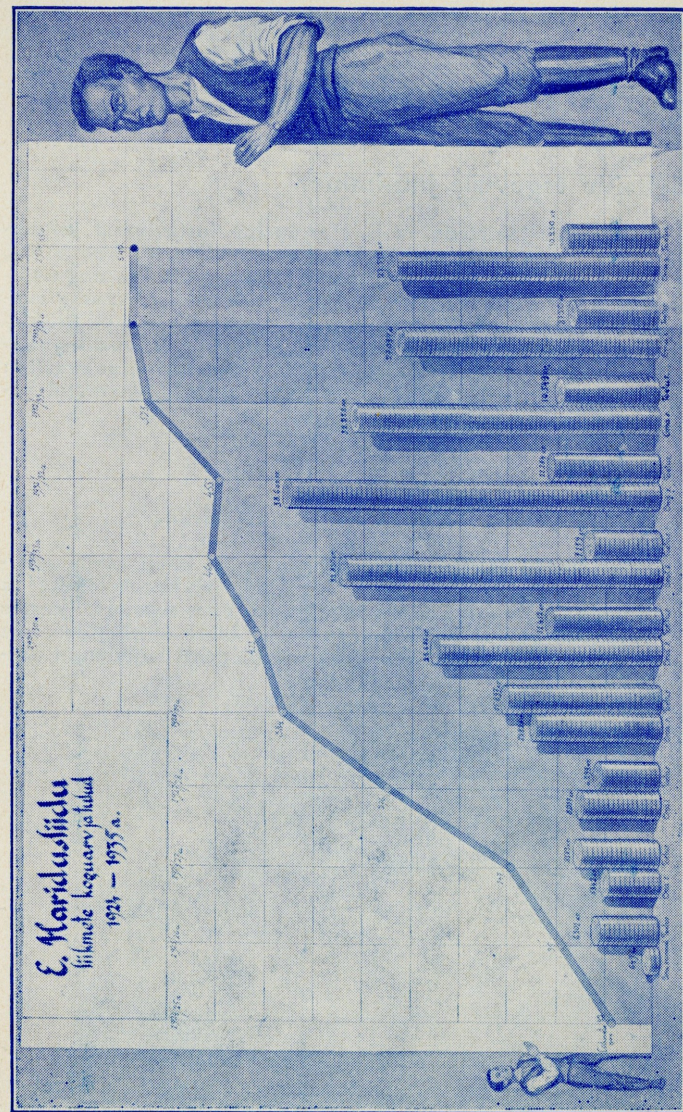
Liidu tegevuse juhtimisel on kaastegevad meie
teeneterikkaimad kultuuri- ja riigitegelased, mille
tõttu liidu töö on võinud senini areneda kogu
aeg tõusuteed, kantuna rahvuslikust vaimust ja
tõsisest püüdest parema tuleviku poole.

Töötahelised innukad noored on mõistnud
seda vanemate tegelaste püüdu ja arendavad selt-
sides ning õpiringides mitmesuguseid vabahari-
dustöö ettevõtteid kasuks endale ja kogu rahvale.

Vabaharidustöö edukus oleab ta kandjate
huvist selle vastu. Tihe kontakt noorte ja vanade
vahel, vastutulelik suhtumine majanduslikult jõu-
kamate poolt kultuurihuvilistele noortele ja üldise
rahvahariduse kõrgelt hindamine on loonud meiegi
vabaharidustööle tema senise aluse.

E. Haridusliidu nõukogu ja juhatus looda-
vad, et liidu senised toetajad ja kultuurisõbrad
leiavad võimalusi ka käesoleval aastal toetada
E. Haridusliidu vabaharidustöö ettevõtteid.

E. Haridusliidu nõukogu ja juhatus.

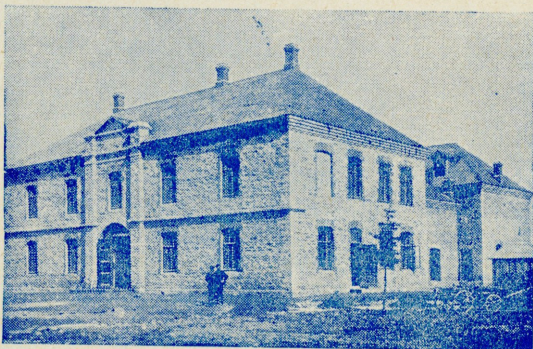
Eesti Haridusliidu ettevõtteid.

Seltside tegevuse juhtimine.

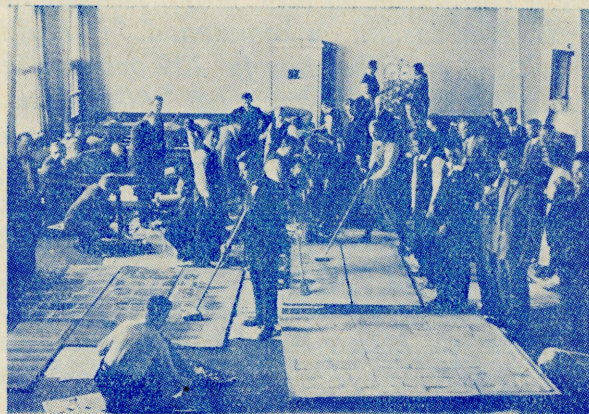
Tegevuse juhistena on E. Haridusliit kirjastanud mitmesuguseid loengute ja õpiringide kavu, põhikirju, kodukordi, tegevuskavu ja juhiseid eriettevõtete teostamiseks, nagu kirjandusnädalad, hariduspäevad, võidupüha jne. Ülevaate saamiseks vabaharidustöö korraldusest teistes riikides on liit kirjastanud eriraamatuid. Suuremate riiklike ja rahvuslike ettevõtete puhul — raamatu-aasta, nimede eestistamine, rahvuslipu levitamine jne. — on liit koostanud ja saatnud vastavad kavad oma liikmeskonnale.

Rahvamaja — kohalik kultuurikeskus.

Haridustöö täiskasvanute ja väljaspool kooli oleva noorsoo seas teostatakse kursuste, loengute, kõnekoosolekute ja õpiringide kaudu. Eesti Haridusliit on oma tegevuse kestes korraldanud umbes 45.000 loengutundi. Liidu õpiringides, kus õpib iga aasta keskmiselt 4—5000 isikut, peeti möödunud aastal 7200 õpitundi.

Vaivara rahvamaja.

Eesti Haridusliidu poolt korraldatud dekoratsioonide valmistamise kursusest osavõtjad tööl.

Maateater.

E. Haridusliit on oma tegevuse kestusel korraldanud 290 näitekursust kohalikele tegelasile ja 14 kursust juhtidele. Näitelavade varustamiseks dekoratsioonidega on neid tehtud üle 300 seltsile.

Parema näitekirjanduse saamiseks on liit korraldanud 4 näidendite võistlust, kus auhindadeks on antud kirjanikele ligi 5000 krooni. Peale täiskasvanute näiteseltskondade on liit pannud erilist rõhku ka koolide jaoks näitekirjanduse saamisele, korraldades selleks erivõistluse ja kirjastades koolidele lasteettekankeiks sobivaid näidendeid.

Laenukogud.

Teatrite ja maaseltside varustamiseks näidenditega on liidu juure asutatud näidendite laenukogu, kus praegu on 16.503 köidet mitmesugust näitekirjandust. Peale näidendite laenukogu on liidul parukate laenukogu ja on pandud alus kostüümide laenukogule. Liidu teatritarvete ladu varustab peale selle näiteseltskondi veel igasuguste jumestusvahendite ja lavatarvete.

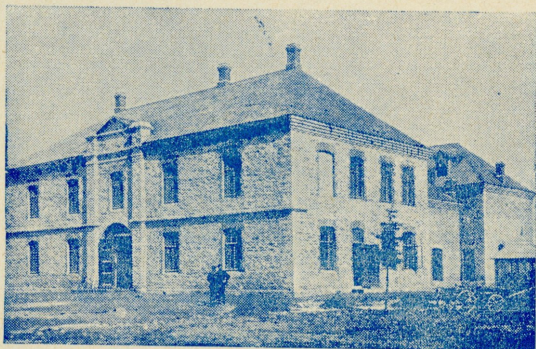
Eesti Haridusliidu ettevõtteid.

Seltside tegevuse juhtimine.

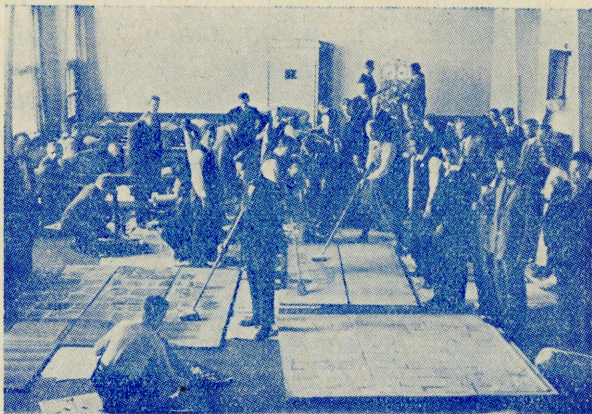
Tegevuse juhistena on E. Haridusliit kirjastanud mitmesuguseid loengute ja õpiringide kavu, põhikirju, kodukordi, tegevuskavu ja juhiseid eriettevõtete teostamiseks, nagu kirjandusnädalad, hariduspäevad, võidupüha jne. Ülevaate saamiseks vabaharidustöö korraldusest teistes riikides on liit kirjastanud eriraamatuid. Suuremate riiklike ja rahvuslike ettevõtete puhul — raamatu-aasta, nimede eestistamine, rahvuslipu levitamine jne. — on liit koostanud ja saatnud vastavad kavad oma liikmeskonnale.

Rahvamaja — kohalik kultuurikeskus.

Haridustöö täiskasvanute ja väljaspool kooli oleva noorsoo seas teostatakse kursuste, loengute, kõnekoosolekute ja õpiringide kaudu. Eesti Haridusliit on oma tegevuse kestes korraldanud umbes 45.000 loengutundi. Liidu õpiringides, kus õpib iga aasta keskmiselt 4—5000 isikut, peeti möödunud aastal 7200 õpitundi.

Vaivara rahvamaja.

Eesti Haridusliidu poolt korraldatud dekoratsioonide valmistamise kursusest osavõtjad tööl.

Maateater.

E. Haridusliit on oma tegevuse kestusel korraldanud 290 näitekursust kohalikele tegelasile ja 14 kursust juhtidele. Näitelavade varustamiseks dekoratsioonidega on neid tehtud üle 300 seltsile.

Parema näitekirjanduse saamiseks on liit korraldanud 4 näidendite võistlust, kus auhindadeks on antud kirjanikele ligi 5000 krooni. Peale täiskasvanute näiteseltskondade on liit pannud erilist rõhku ka koolide jaoks näitekirjanduse saamisele, korraldades selleks erivõistluse ja kirjastades koolidele lasteettekandeiks sobivaid näidendeid.

Laenukogud.

Teatrite ja maaseltside varustamiseks näidenditega on liidu juure asutatud näidendite laenukogu, kus praegu on 16.503 köidet mitmesugust näitekirjandust. Peale näidendite laenukogu on liidul parukate laenukogu ja on pandud alus kostüümide laenukogule. Liidu teatritarvete ladu varustab peale selle näiteseltskondi veel igasuguste jumestusvahendite ja lavatarvetega.

Rahvaülikoolid.

Seltside tegelaste ainukeseks kooliks on rahvaülikoolid. 75⁰/₀ rahvaülikoolides õppinud noortest on asunud kultuuri- tööle hariduslikes seltsides. E. Haridusliit on oma poolt soodustanud noorte seltside tegelaste õppimist seal stipendiumide määramisega ja on soovitanud seda ka liikmeksolevatele seltsidele. Eriline tähtsus rahvaülikoolis käimiseks on aga piiri-äärsete maade ja väljaspool riigi piire olevate eesti asunduste noortel tegelastel. Rahvustunde õhutamine seal on hädavajaline ja edasilükkamatu, nende endi majanduslikud olud seda aga ei võimalda.

Raamatukogundus.

Laenuraamatukogude aluseks on meie kultuuriliste organisatsioonide poolt asutatud raamatukogud. Praegugi peavad ülal enamuse avalikest raamatukogudest kultuurilised organisatsioonid.

E. Haridusliidu ülesandeks on raamatukogude juhatajaile nõu andmine raamatukogude korraldamiseks ja nende täiendamiseks. Liidu juures asub enesearendajate ja õpiringides õppijate poolt laialdast kasutamist leidnud õpiringide mitmetuhandekõiteline raamatukogu.

Eesti Haridusliidu õpiringide raamatute laenutamise ruum.

Virumaa Rahvaülikooli õpilased puutööl.

Ajakiri „Areng“

Sidemepidajaks liidu ja ta liikmeskonna vahel on liidu poolt väljaantav ajakiri „Areng“. See on meie ainuke vabaharidustöö-ajakiri Eestis. Seal leiavad käsitel mist vabaharidustöö põlevaimad päevaküsimused ja üldkultuurilised probleemid. Samuti on see ajakiri rakendatud seltside tegelaste tutvustamisele uuemate vabaharidustöö vahenditega.

Liidu juhtivad orgaanid:

Nõukogu.

Nõukogu esimees — K. Selter.
Nõukogu esimehe abi — L. Eenpalu.
Nõukogu esimehe abi — J. Ruus.

Liikmed.

K. Eenpalu, E. Kubjas, J. Piiskar, H. Kukke, P. Puusepp, A. Kutser, H. Summer, A. Lauter, J. Tõnisson, G. E. Luiga, J. Uluots, A. Mikiver, A. Veltbach.

Juhatus.

Juhatuse esimees — O. Köster.
Juhatuse esimehe abi — J. Rummo.
Juhatuse esimehe abi — E. Särgava.
Sekretär — E. Vender.
Kassapidaja — E. Kaljot.

Liikmed.

M. Reisik, V. Päts, A. Särev.

Rahvaülikoolid.

Seltside tegelaste ainukeseks kooliks on rahvaülikoolid. 75⁰/₀ rahvaülikoolides õppinud noortest on asunud kultuuritööle hariduslikes seltsides. E. Haridusliit on oma poolt soodustanud noorte seltside tegelaste õppimist seal stipendiumide määramisega ja on soovitanud seda ka liikmeks olevatele seltsidele. Eriline tähtsus rahvaülikoolis käimiseks on aga piiriäärsete maade ja väljaspool riigi piire olevate eesti asunduste noortel tegelastel. Rahvustunde õhutamise seal on hädavajaline ja edasilükkamatu, nende endi majanduslikud olud seda aga ei võimalda.

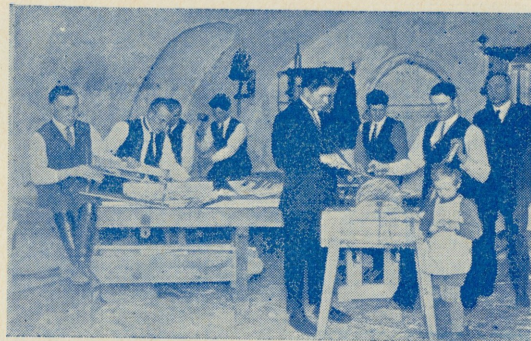
Raamatukogundus.

Laenuraamatukogude aluseks on meie kultuuriliste organisatsioonide poolt asutatud raamatukogud. Praegugi peavad ülal enamuse avalikest raamatukogudest kultuurilised organisatsioonid.

E. Haridusliidu ülesandeks on raamatukogude juhatajaile nõu andmine raamatukogude korraldamiseks ja nende täiendamiseks. Liidu juures asub enesearendajate ja õpiringide õppijate poolt laialdast kasutamist leidnud õpiringide mitmetuhandekõiteline raamatukogu.

Eesti Haridusliidu õpiringide raamatute laenutamise ruum.

Virumaa Rahvaülikooli õpilased puutööl.

Ajakiri „Arenng“

Sidemepidajaks liidu ja ta liikmeskonna vahel on liidu poolt väljaantav ajakiri „Arenng“. See on meie ainuke vabaharidustöö-ajakiri Eestis. Seal leiavad käsitel mist vabaharidustöö põlevaimad päevaküsimused ja üldkultuurilised probleemid. Samuti on see ajakiri rakendatud seltside tegelaste tutvustamisele uemate vabaharidustöö vahenditega.

Liidu juhtivad orgaanid:

Nõukogu.

Nõukogu esimees — K. Selter.
Nõukogu esimehe abi — L. Eenpalu.
Nõukogu esimehe abi — J. Ruus.

Liikmed.

K. Eenpalu, E. Kubjas, J. Piiskar, H. Kukke, P. Puusepp, A. Kutser, H. Summer, A. Lauter, J. Tõnisson, G. E. Luiga, J. Uluots, A. Mikiver, A. Veltbach.

Juhatus.

Juhatuse esimees — O. Köster.
Juhatuse esimehe abi — J. Rummo.
Juhatuse esimehe abi — E. Särgava.
Sekretär — E. Vender.
Kassapidaja — E. Kaljot.

Liikmed.

M. Reisik, V. Päts, A. Särev.